

Մանգումի Էֆեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՄԱՅԻՍ 10 ՍԱԸ

ՆԻՄԵՐՈ 51

Մանգումի Էֆեսոս համայնքի 6 եանի սենեակ 300
նիւսիս վերինի, սենեակ գլխավորի, բոլոր փարապետի
իւնեակ օլորագ, 200 զէ՛ օլորագ, ալթը 100 զէ՛ օլորագ,
ճագ, վե՛նիսիսի տախի 50 ար փարապետալթը տրը:

Իլանաթըն պե՛հեր սաթընը իլին, պե՛-
րինճի տե՛ֆատա 5, իլինճի տե՛ֆատա 2,
վե՛ իւլիւնճիւ վե՛ սաթըն տե՛ֆատա 1
էր զուրուշ ալթընագ տրը:

Մեթուլ վե՛ սաթըն, իսթանպուլու Պազնե Գարուսը-
խարինտե՛, Գարաղոլխանե՛ իլե՛ ճամիի շերիֆ արա եւ՛-
րինտե՛ քեպին Շապըն խանընտա, Կարապետ 3. Փանտա-
եանըն 18 նիւսիսի օտաւընա կե՛ստերիլե՛ տրը:

ԲԵՍՄԻ ԹԵԼԵԿՐԱՖ	
ՕՍՄԱՆԼԸ ՖՈՆՏՈԼՈՐԸ	
Փարիս, 19 մայիս.	51
Էսթամբուլ Ուսուլիյե, ալթընը,	501-2
» » Գարանմը,	265
1865 սենեակի իսթիգրաղը	255
1865 » » »	255

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅՅԷ

Բազար կիւնիւնտե՛ն պերու, պիւտիք-
լե՛րիսիդտե՛ն պաշգա եւնի պիւր հալաթիս
պուլմաք, վե՛ հարպ օլաճագ եօխսա օլ-
մայաճագ մը տրը ի՛նթիմալինին աղըր
թարաֆընը անլամագ նիլեթիլե՛, Գըրգ
նիւսիստե՛ն զիյատե՛ Էվրոպա զագեթա-
լարը Գարըշորտը, հալ պուլ քի, աւ-
կեր վե՛ զապիթան, վե՛ Գոմանտան, վե՛
թօթ թիւֆէնք վե՛ տոնանտա բաթըրթը-
սընտան պաշգա հիշ պիւր շէյ կե՛օրեմեթը:

Պուլլարըն քեթաֆէսիտե՛ հարպճա
պիթեր տե՛լի օլտուգլարը հալտե՛, շիմ-
տիլե՛ Գաապը հիշ պիւր թիւֆէնք բաթ-
լամամաք, հագըգաթէն թե՛աճճիւպե՛
շայան պիւր հալ տիւր. լաթին, տիգգաթ
օլունտուղու թագտիրտե՛, խայլե՛ն սե-
պեպլեր պուլունտուղուտա ալթընտրըր.
Եու մուհարեպե՛յե իլք մեյլան կե՛օթե-
րէն Բրուսիա օլտուղու հալտե՛, շիմտի
խե՛, աղըրտան ալարագ օլթալըղը տիլ-
նեմեյե մե՛ճպուր օլմուշ տուր. չիւնքի,
քէնտի միւրապընը իլերու կե՛օթիւրեթ
Ալմանեանըն քէնտիտե՛ն քիւլիւք հիւ-
քիւմեթըրինի զապթ իլե՛, Ֆրանսա կիպի
պիւր պիւլիւք միլեթ վե՛ տե՛վեթ օլմագ
սեվտաթընտա կե՛զուր կիւնտե՛ն, իթալեատա-
քի պիւր գաշ տե՛վեթըրին պիւրեշմեյանի
կե՛օլեթի եօնիւնե՛ կեթիլմիշ, վե՛ մեզ-
քիւր մեպտեյի մեյտանե՛ վաղ իլե՛, պիւր
թագըրիպ մեզքիւր ուֆագ տե՛վեթըրի
էվլե՛լա քէնտի թարաֆընա պագանմագ-
լըղը, վե՛ սօնուտա ֆիքըրինտե՛ գուրտու-
ղու տալարը չեվիլմեթիլի գուրմուշ, վե՛

հաթթա, զայրեթի միլիտե՛ն թե՛շիլգ
օլունմագտա տըր կիպի, իթալեանըն իթ-
թիհտընը մեզքիւր տե՛վեթըրե՛ պիւր
իպրեթ կե՛օթեթիլի իտի. չի՛ ֆալիտե-
քի, էվտեթի բագալըղը չարընա ուլմա-
տըղընտան, Ալմանեանըն քիւլիւք տե՛վ-
լեթըրի տե՛վեթի մեզպուրե՛ն նիլեթի
խե՛ֆիլեթիսին ֆարգընա վարմը, վե՛
զըտըր օլարագ Ալթըրիանըն թարաֆընը
թուլմայա պաշտըղըն Բրուսիա կե՛օր-
միւշ, վե՛ պիլթթապի ի՛նթիմագե՛ պաշտընը
տրը: Պուլունտա գաթիլագար, իթալ-
եա իլե՛ իթթիֆագա կիլիշմեյիլե՛ Ֆրան-
սա էհալիսինին հիւսնի թե՛վե՛ճիւհիւ-
նիւ գազանըր իւմիլիտե՛ տախի պու-
լունմուշ, վե՛ պելքիտե՛ կիլիտե՛ն, իւ-
չիւնճիւ Նաթուլե՛ն հագընթըրինին ընթի-
տե՛ գազանմը իտի. հալպու քի, օլ պապ-
տե՛ տախի եանըմըն օլտուղու սօնրա-
տան կե՛օրմիւշ տիւր. չիւնքի, Ֆրանսա-
նըն Գալիսին մե՛ճիլիտե՛, իմրեթաթօր
հագընթըրինին էֆընարընա պագը ճի-
հեթըրի թագանըր օլտուղու տուրթ-
տե՛, էն մեշհուր վե՛ էն նուֆուղու
գաթլարը թարաֆընտան, Բրուսիա բօլ-
թիգաթընա վե՛ մուհարեպե՛յե գարըն,
էօյլե՛ նուլթըր իրատ օլունմուշ տուր
քի, տե՛յիլ Էալընը Բրուսիանըն, իլա
պիգգաթ իմրեթաթօր հագընթըրինին տա-
խի տալեմի հօշնուտի վե՛ պելքիտե՛ թե՛-
հալվիլիսին մուճիպ օլտուղու տան, միւ-
շարիլե՛ն հագընթըրի, հեր նե՛ գատար
մեզքիւր նուլթըրա գարըն տօղընտան
տօղընյա պիւր շէյ սեյլեմեթիլի էմրի
պապրեթթտե՛ն առա իթմեմիշ իսե՛տե՛,
սիւքիւթ իլե՛ կե՛շմեթիլե՛ տախի թե՛համ-
միւլ իտե՛մեթիլիտե՛ն, Օգսեթթեթի նուլթ-
ղույա, տօլալըտան պիւր ճեվապ վեթմիշ
կիպի օլմուշ, վե՛ նե՛ եօլա թե՛հաթիլ ի-
տե՛ճեկին կեթիտե՛ն սեյր իլեմիշ իտի:

Իմրեթաթօր հագընթըրինին մեզքիւր
նուլթըն տախի, խայլե՛ն գըլ ու գալե՛
սեպեպիլիլեթ վեթիլիլիտե՛ն, նիմրեմի-
օլան զագեթալար, տիւրիւ մանեպար
վեթըրեթ, գարըն սեյլեմեթիլի գալլե՛-
րինի թե՛սիլին իթմեթիլիլե՛ մե՛ճպուր օլ-
մուշար տըր. տիմեթ աիլքի, պուլ իու-
տու տախի Բրուսեա տե՛վեթիլին ճե-
սարեթիլե՛ պիւր սեթթե՛ վեթմիշ տիւր:

Ֆրանսա էհալիսի նեվտիլտե՛, Բրու-
սիանըն իտուտապը հագընթը կե՛օրիւլթը-
տե՛ն պաշգա, Ֆրանսա իլին մուգըր տա-
խի առա օլունմուշ տուր. չիւնքի, Ալ-
մանեա տե՛վեթըրինին Բրուսիա իլե՛ պիւր-
լեշերեթ, պիւր պիլիլեթ տե՛վեթ թե՛շիլ
իլեմեթիլի, բօլթիգա կե՛օղիլլե՛ պաղըլ-
տըղը թագտիրտե՛, իլերուտե՛ հեմ հու-
տու օլան Ֆրանսայա պիւր գօրգու մեթ-
քեզի օլապիլե՛ճեկի հիսապ օլունմայա
պաշտըն տրը:

Իթալեա չէնտսենե՛ մուգատեմ պիւր
գաշ տե՛վեթըրին թախթ ու թաճընը
գապթ իլեթիլիլիտե՛, Ֆրանսա մուլալե՛-
նեթ իթալեթտե՛ն, վե՛ հաթթա միլեթընար-
ճա Ֆրանգլար վե՛ 80 պիւր գատար աթիլ-
րի թե՛հիլեթ կիլտապընա սալտըղտան
պաշգա, ինիլթըրա տախի աղ չօգ եար-
տըմ իթմիշ, վե՛ բեթ չօգ ըուլի մուվա-
ֆագաթ կե՛օթեթիլիլի իտի. հալ պուլ քի
պուլ տե՛ֆա, նե՛ ինիլթըրա տալ վե՛ նե-
տե՛ Ֆրանսատա ալիլ էֆընար վե՛ ալիլ
թե՛վե՛ճիւհիւ էսեթի կե՛օրիւլթմեթիլե՛ն
պաշգա, էֆընարըն ալմե՛ տալլան զագե-
թալարըն էքսթիլիտե՛, ֆալ ու գեմմ-
տախի օլունմայա պաշտըն տրը:

Գալիանըն կիլթիլմեթիլի պիլգճե՛ պիւր
իւլիւնճիւ սեպեպ տալա վարտըր. չեյ-
լե՛քի, հեր թարաֆտա, հատտե՛ն զի-
յատե՛ հարպ թե՛տարիլեթաթը կե՛օրիւլ-
մեթըն տիւր, վե՛ պուլունտա հարպճա

պիր պիւնիւք տէլիլ օլմասընտա ապա շիւբ-
հէ եօգ տուր . լաքին , մէգքիւր թէտա-
րիքեաթըն օլ մէթէպէլէրտէ քէսրէթ
ու ազամէթինտէն , առայիշի հալին իպ-
գասը նէշէթ իթմէսի տախի տօղոռ հի-
սապլարտան պիրիսի տիր . չիւնքի , հարպ
թէտարիքեաթընըն ազամէթի , մուհա-
րէպէնին ազամէթինէ տէլալէթ իթտիկի
կիպի , իլէրուտէ Էվրօպանըն մատուր վէ
մանէվի վէ հէմոն ումուսուրէթտէ ,
տիւշար օլաճաղը աթէթ ու մուսիպէ-
թին ազամէթինէ տախի տէլալէթ իտէ-
ճէյնտէն , թապիաթիլէ , հէր տէվէթ
վէ հէր միլէթ , էօյլէ պիր աթէթ ու
մուսիպէթին էօնիւ ալընմասընը արգու
վէ նիյէթ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղ տրը .

Պուշարը սէօյլէմէքտէն միւրատըմըզ ,
մութլազա հարպ օլմայաճաղ տրը տիմէք
տէյիլ տիր , պուշուր քիմնէ տէյէմէզ . լա-
քին , պու ձիւմիլէ իլէ , եա հիշ դապիա
օլմագըրզն , վէ եախօտ գօրգուլուղու
կիպի , պիր ումուսի գապլապա կիրիշիւ-
մէքսիպին պիր սուլճ թարիգի պուլուշու-
մայաճաղ տրը տախի տէնիլէմէզ .

Ղայիպի քիմնէ պիլէմէզ . ֆազաթ ,
պիզ զանն իտէրիզ քի , մէսէլէ տէօնիւպ
առայալուրտան սօնրա , պիր Գօնկրէ մա-
րիֆէթիլէ հալ ու թէսվիլէտէ գարար
գըլաճաղ տրը . գերա , էն պիւնիւք տիպ-
լումաթլար , վէ էն զեյատէ հարպը ճա-
յիզ կէօրէնէլ տախի , տէյիլ պաշգա պիր
նիյէթ իլէ , իլա , Էվրօպանըն առայիշի
հալինին պիր գապի էսա իւզէրինտէ միւ-
էսսէս գըլընմասը արգու վէ նիյէթիլէ
ճայիզ կէօրմէքտէ տիրլէր , շէօյլէ քի ,
գապլապան պիր էսապը սուլճ տօղաճա-
ղընը քէշֆ ու հիսապ իթմէքտէ տիր-
լէր .

Էվրօպանըն իքիտէ պիրտէ պէօյլէ ու-
մուսի պիր հարպ գօրգու վէ թէհիլէք-
սինէ տիւշմէսինէ պաշլըճա սէպէպ ,
1813 սէնէսի վիլէննա ահտնամէսի առտ
օլուշմագտէ , վէ մէգքիւր ահտնամէսին ,
վազթ ու հալին ըվիլիլէնէ մուվաֆըզ
սուրէթտէ թատիլ ու թէսվիլէսինին էլ-
զէմիլէթի իտտաա օլուշմագտէ տիր .
նասըլքի , Ֆրանսա իմէրաթորու հազ-
րէթլէրի տախի , իւշ սէնէ մուգառտէմ ,
մէգքիւր ահտնամէսի պիւթիւն պիւ-
թիւն ճէրհ իթմիշ իքէն , պու տէֆա
տախի , մուճիպի նէֆրէթի օլտուղու
ալէնէն պէյան իյլէմիշ տիր . տիմէք տիր
քի , Էվրօպա բօլիթիգասընա պիր թէմէ-
լի մուգառտէս թանըմըշ օլան մէգքիւր
ահտնամէ , պու կիւնքի կիւն , Ֆրանսա
կիպի պիր ազիմ տէվէթ նէգտինտէ լաղվ
իտիլիշ կիպի տիր . վէ պուշա տախի ի-
լալէթէն , Պէճիգանըն գըլալիլէթի ,
Լէհիսթանըն հալի , իթալեանըն թէպ-
տիլի սուրէթ իթմէսի , Բրուսիա իլէ
Ավսթրիանըն Տանիմարգատան տիւգա-
լըզլալը ալմառ , վէ ինկիլթէրանըն Են-

տի-Ատալարը Եոննան տէվէթինէ թէրք
իյլէմէսի , վէ ղայրիհիւմ , պիրէր էմալ
տէյի հէր կիւն կէօսթէրիլմէքտէ տիր .

Իմոտի , մատամքի էօյլէ պիր բօլիթի-
գա թէմէլի խարապա եիւզ թուլթուշ
տուր , վէ մատամքի մէգքիւր թէմէլին
եա թամիլի վէ եախօտ թէճտիտի հէր
հալտէ իզթիզա իթմէքտէ տիր , տիմէք
տիրքի , էվիլէ ու ախըր պիր Գօնկրէ մէճ-
լիսինճէ ինթիյաճը շէտիտ հասըլ օլաճաղ
տրը . վէ պու գօնկրէտէ , էկէր առայիշի
հալին իպգասընը , վէ եախօտ ումուսի
էհալինին խայր ու մէնֆաաթ վէ րահա-
թընը արգու իտէն ազըլլէ վէ նուֆուզ-
քեար զաթլարըն ղայրէթ ու իգտամա-
րըլա , հարպ տէնիլէն աթէթին վուգու-
լինտէն էվիլէ վուգու պուլաճաղ իսէ տա-
խի , պիր միգտար զէվալլըլարըն գանլա-
րըն էլէրլէրի պօյայարազ հէր քէսին տէհ-
շէթինի մուճիպ օլուպ , վէ նիշէ անա վէ
պապալար , վէ գարտաշ ու գըլգարտաշ-
լար , վէ գէվճէ վէ էվաալարըն ահ ու
ֆէրեալարըն էֆլաքէ չըգտըգտան , վէ
ինսաֆ ու մէրհամէթ օրտուսու թէհ-
տիտէ պաշալուրգտան սօնրա վուգու պու-
լաճաղ տրը .

— Իսբանեատա մուախիլէրէն աթէշի
իլթիլալը ֆիթիլէմիշ օլան ժէնէրալ Բը-
րիմ իլէ կարիպալտի , իթալեա տօնանմա-
սըլա , տէնիլգտէ գապիա իտէճէքլէր իմիշ .

— Բուսիա տէվէթինին , Բրուսիայա
խապէր կէօնտէրէրէք , Ավսթրիայա գար-
շը մուհարէպէ աշտըղընտա , իւրսըմըղը
ճիհէթիլէ տէվէթի մէգպուրէնին թա-
րաֆընը թուլթաճաղընը պէյան իյլէմիշ
տիր .

Պու հապատիս սահիհէ չըգտըղը թագ-
տիրտէ , Ավսթրիա թարաֆը զեյատէսիլ-
լէ քէսպի գուվիլէթ իտէճէլինտէն , Ֆը-
րանսա տէվէթինինտէ օպիր թարաֆը
թուլթաճաղը , վէ ումուսի պիր հարպ
աշլաճաղը թապիի տիր . գաթէն շիմո-
տէն տախի Ավսթրիա թարաֆընտա զե-
յատէ գուվիլէթ պուլուշմագտէ կէօրիւ-
մէքտէ տիր . չիւնքի , Ալմանեանըն իքինճի
սընըֆ հիւքիւմէթլէրինտէն Բրուսիա
թարաֆընը թուլթանլարըն անճաղ իքի
պուլուգ միլեօն էհալիսի օլուպ , վէ օնա
կէօրէտէ ասկէրի վէ սայիրէսի օլապիլէ-
ճէյի թագտիրտէ , Ավսթրիա թարաֆընը
թուլթանլարըն 14 միլեօն էհալիսի պու-
լուշտուղու անլաշլըմըշ տրը .

— Չինտէն իլք տէֆա օլտուղու հալ-
տէ , էլ չիլիքլէ Էվրօպայը կէզմէկէ չըգան
թագըմ , 13 նէֆէր զէվաթտէն միւրէթ-
թէպ օլտուղու հալտէ , պու տէֆա ֆա-
րիսէ վասըլ օլմուշ , վէ տէօրթ թարաֆը
կէզիպ կէօղտէն կէչիւրմէյէ պաշալըշ տրը .

— Թիւրքիյամըղճա բամուգ ախը ու
իլթապը , պիր գաշ սէնէտէն պէրու քէս-

պի ազամէթ իյլէմիշ օլուպ , վէ պու-
կիւնլէրտէ իսէ , մէգքիւր մաթա ֆի-
յաթընճա պիւնիւք տիւշիլիւնիւք պու-
լուշտուղուտան , շու աթիտէքի հապա-
տիսին պէյանընը էլզէմիլէթտէն առտ
իտէրիզ .

Ամէրիպա տէվէթի թարաֆընտան
խարիճէ չըգան բամուգլարտան պիր ը-
սիմ ալընմասը միւրատ օլուշմուշ , վէ շու
խուսուա իճրա օլուշտուղու թագտիր-
տէ , Ֆայիտէ եախօտ գարար հասըլ օլա-
ճաղը իւզէրինէ միւզաքէրաթ օլուշ-
տուգտան սօնրա , մագպաթասընըն թագ-
տիրճ գըլընմասը , խասսէթէն պիր գօ-
միսիօնա իհալէ գըլընմըշ տրը .

Մէգքիւր գօմիսիօն , հէր նէ գատար
ճայիզ կէօրէճէյիլի պէյան իյլէմիշ , վէ
հէնուգ գարարը գապապինի թագտիրճ իթ-
մէմիշ իսէտէ , շու զիրտէքի սուրէթտէ
գարար վիլէճէյի անլաշլըմըշ տրը .

Իսկէլէյէ ինէն բամուղուշ հէր 160
տիրհէմ գատարընտան , 30 փարա , եա-
նի օգգասընտա 3 ղուրուշ գատար ը-
սիմ ալընմագ , վէ շու խուսուսուշ իճ-
րասընա , ալաֆրանգա յուլիս իպթիտա-
սընտան իթիպարէն պաշալընմագ տրը .

Սէնէվի խարիճէ իխրաճ օլուշմագ
բամուղուշ մըգտարը , 2 միլեօն քէրրէ
միլեօն իպրա հիսապ օլուշտուղու հալ-
տէ , 300 միլեօն ֆրանգըզ կիւմիլիւք ա-
լընմագը անլաշլըմըշ տրը .

Շու խուսուա իճրայա պաշալուրգտա ,
հէր հալտէ բամուգլարըն ֆիյաթընճա
պիր գաշ ղուրուշ ֆարգ կէօրիւլէճէյի
պէտիհի տիր .

ՆԵՎԻՅՅԷ

Ջաթէն ինկիլթէրառան գալգմըշ
օլուպ , կէչէն սէնէլէր Ֆրանսատան տա-
խի գալտըրըլուրը կիպի , Էվրօպա հիւ-
քիւմէթլէրինին բէք չօղուտան պու-
կիւնլէրտէ բասաթօթ ուսուլի լաղվ ի-
տիլիշ տիր .

— Ֆրանսա մէթէպէլէրինին պիրիսին-
տէ , սէքիզ եաշնտա չօճուղուշ պիրիսի ,
րասթ կէթիլտիկի քեաղըտ , գալէմ , քի-
թապ վէ էշեայի սայիրէյի չալարազ կէօ-
թիւրիւպ մէմէյէ աթմագլըղը քէնտին-
ճէ մէրագ իթմիշ օլմաղին , պիր վազըթ
քիմնէ պու խըսըլըն քիմ օլտուղու
անլապամմըշ իսէտէ , քէնտի ըվիլէրին-
տէն պիրիսի պիր կիւն կէօրմիւշ , վէ հէր
նէ գատար խային չօճուգ էվիլէլա քիմնէ-
յէ սէօյլէմէսինի թէնպիհ իթմիշ իսէ-
տէ , սօնրատան պէսպէլլի միւլահազասը-
նա էլվէրմէտիկինտէն , պիր թագրիպ զէ-
վալլը չօճուղու ալուպ պիր աղաճըզ մա-
հէլէ կէօթիւրմիւշ , վէ արգան իւզէրի-
նէ եաթտա , սանա աղաճըն իւզէրինտէ-
քի գուշալըն եուվալարընը կէօթէրէ-

յիմ տէրէրէք ալտաթմըշ, վէ չօճուգ եու վալարը կէօրմէյէ չալըշմադտա հքէն, պա շընտան շարգասընը չըգարըպ կէօգլէրինէ գարաթտըգտան սօնրա, իւզէրինէ չուլ լանմըշ, վէ ճէպինտէն չըգարտըղը պիր չագը իլէ պօղազընը քէսմէք իսթէմիշ, վէ ալթտաքի չօճուգ քէնտուլի գուր թարմայա չըգըշմըշ իսէտէ, ճանվէր թա պիսթը չօճուգ, չագըյա գաֆասընը պիր գաչ եէրինտէն եարալատըղընտան, պիչարէ պալըմըշ, վէ գաթիլ տախի էօլ միւշ տիւր գանն իլէ ալըպ եիւրիւյիւ վէր միշ, վէ սօնրատան ճինայէթի գահիրէ չըգարըղընտան մահպէսէ իլգա օլունմուշ տուր:

Պու վուգուլաթ տախի իսպաթ իտէր քէ, տօղուշտան տօղուշա չօգ ֆարգ վար տրը:

— Լիվըրբուլտա պիր կէմիտէ գօլէրա ալեամէթլէրի կէօրիւլտիւկիւնտէն, սը գը թէտպիրլէր վէ գարանթինալար իճ ըսարնա միւսարաաթ օլունմուշ, վէ կէ միլէրտէ իլէթ ի մէգպուրէտէն էօլէն վու գու պուլուր իսէ, ճէնագէսինին գարա յա չըգարըմայըպ, իլա աչըգտա տէրեայէ աթըմասը թէնպիհ գըլըմըշ տրը:

— Ամէրիգատա պու կիւնլէրտէ պէգ տէն պիրնէվի գայըգ իճատ օլունտուղու, վէ մէգքիւր գայըգտա եէլքէն վէ քիւ ըէք գուլանըրտըգտան պաշգա, ապա ֆուրթուլնա վէ տալկատան գօրգմատը ղը, վէ սէքիլ տագըգա իլինտէ իւֆիւ ըրիւլէպ վէ շէշերիլէրէք, լաղըմ կէլէն հալ ու հէյեթինի քէսպ իտիպ, վէ տէ ըունինտէ գըրգ քիշի օթուրապիլտիկի, վէ Նիւ-Եօրգտա էսթ ըիվը նամ սօգադ տա պիր մագազատա սաթըմագտա օլ տուղու հավատիսաթտան տրը:

— Լօնտրատա սիւհալա տիւվէլոյա չըգըշմագ եասագ իտիլիշ օլունտուղուտան, պու կիւնլէրտէ իքի քիշինին եումրուգլա չըգըշտըղը, վէ պիրի տիկէրինի վուրտու ղու կիպի էօլտիւրտիկիւ, էվոագը հա վատիստէ օգուլնմուշ տուր:

— Ամէրիգանըն ֆարիս շէհրի քէօլէ ըինտէն պիրիսինտէ, քէօլլէնին պիրի օի, հինտիլէրի քէօմէսլէրինէ չէվիսին Նիլէթիլէ, օն եաշընտա պիր գըղընը օլ մանա կէօնտէրի:

Մէրգուլմէ կիճիքիւր, բէտէրի արա մայա չըգըշտը, վէ գէվալը չօճուղուն ճէսէտինի օթլար եղընթըսը ալթընտա պուլուր:

Քէյֆիլէթ հիւքիւմէթէ խապէր վէ ըրիտիքտէ, մէյսանէնին պիրիսինտէ պիր շէւքհէլի Արապ պուլունտուր, վէ պադ լարը իլէրինտէն, սահիպ ճինայէթ օլ տուղու անլաշըլը, վէ մահպէսէ իլգա օլունտուր:

Մէրգուլմ սահիպ ճինայէթ Արապ 22

եաշընտա պիրիսի օլուպ, գըղընը ըրգընա գաստ իթմիշ օլունտուղուտան սօնրա, մէր գուլմէյի սաղ պրագաճագ օլտա, քէնտիւ պինին պիլա միւճագաթ գուրթուլմասը միւմքին օլամայաճագըն պիրտիկիւնտէն, ճինայէթ իւզէրինէ ճինայէթի իլթիքեապ իլէ, էօմրիւնէ տախի գաստ իլէմիշ օլ տուղու թէպէյիւն իլէ, էհալինին ղայը ու ղազապը թահրիք օլունտուղունտան, մուհաքէմէ վէ իլամ ու իտամընա պէք լէմէքսիլին, կիւրուհ կիւրուհ մահպուս խանէյէ գօշարլար, վէ պէքճիտէն սահիպ ճինայէթի իսթէրլէր. պէքճի թապիա թիլէ թէսլիւմ իթմէք իսթէմէգ, էհալի հիտտէթլէնիլ վէ ճէպրի ալմայա չըգըշտը պուլունն իւզէրինէ, պէքճի մահպուս խանէ գաթուսուլնու գարըսընա իլէրտէն գարաթտըրտըգտան սօնրա պիր եիւքսէք եէրէ չըգարտը, միրի քէլամըգ իլէ մէր գուլմանը գանտըմագ իսթէր, վէ գա նունա իթաաթ ու ըրայէթ իթմէյէ պօրճ լու օլունտուղունը տէր իսթըր իթմիրիլ իսէտէ, էհալի պուլուննալ տախի էպքեաթ օլմագ իսթէմէտիկիւնտէն, «պուրասը Ա մէրիգա տրը, գանունու վագ իտէն էհալի օլունտուղու կիպի, սահիպ ճինայէթի իս թէյէն տախի էհալիտիլ, վէ հէմտէ պի լա մուհաքէմէ վէ պիլա իլամ հիշ պիր շէյ եարմագըղը իրթիքեապ իթմէգ. հալ պու քի պէօլլէ պիր էհիլ ճինայէթին ճէգասընը իճրասը իլին վագըթ կէչերիւ մէսինտէ թէհամիւլ կէթիլէմէգ, եա թէսլիւմ իտէրսին, եօխսա օնուն եէրինէ սէնի ասարըգ տէր, վէ ֆիլվագրտա իրի մէրգուլունն պօղազընա կէչերիլ. իլէրտէն պու հալի գէվճէսի կէօրտիւկիւնտէն, սապը իտէմէյիպ բէնճէրէտէն գաթու նուն անալթալընը էհալիլէ աթար, վէ էհալի սահիպ ճինայէթի տիշարը չըգար տըղտան, վէ պիր հաքիւմ ճէլպ, վէ պիր տէ մէճիւս թէշքիլ իլէտիքտէն, վէ մէր գուլմունն իսթինթագընը տիլնէյիպ իլա մընը վէրտիլտիքտէն սօնրա, մէգքիւր ճինայէթին վուգուլնտէն անճագ 32 սա աթ կէչմիշ օլունտուղու հալտէ, հէման օ ըատա պուլուննալ պիր աղաճտան սալպ ի տէր, վէ հէրքէն եէրինէ տաղըլըր:

Էհալի մէրգուլունն շէրիաթա պէք լէմէքսիլին էհիլ ճինայէթի սալպ իթմէ սի, վագտա պիլճէ թահսին օլունտապի լիլ հալաթտան տէյիլ տիր. լաքին, ըրգ ու ճան հուգուգու հագըղնտա գուհու ըա կէլէն ղայրէթլէրիտէ, հատտէն գի յատէ մէտհէ շայան տրը:

— Պու տէֆա ֆարիստէ, իւշ պին օգ ղատան ղիյատէ եիւքիւ պուլուննալ տ ըտպանըն պիրիսի, սօղագտա տէվիլիլիշ օլան պիր տատմըն իւզէրինտէն կէչտիլի, վէ մէրգուլունն ալա ինճինմէտիկի կէօ ըիւլմիւշ, վէ ճիւմէնին թէհայիլըրինի մուճիպ օլմուշ տուր: Պու վագայը եա

զան ղագէթա, հիքմէթ նէվինտէն պու լունան, վէ մանեա վէրիլէմէյէն վուգու աթլարտան պիրիսի տիր պու տէմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու տէֆա Մըրըրտան մայիս 2 վէ 7 թարիլլէրլէ ալարըղըմը մէթուպար տան, կէչէնտէ ղեքը իթտիկիլիլէ պի նաէն, էվրոպա թէաթրօսուլնտա Մեճն Ներտէս ողբերգութիւնու իճրա օլունն մուշ, վէ խայլիճէ քէսան հագըր պու լունմուշ, վէ շու իճրաաթտա պուլուն նանլար իլք տէֆա օլարագ շէնայա չըգ մըշ օլունտուղունտան, թապիաթիլէ պագը գուսուրյար միւշահէտէ օլունմուշ իսէտէ, շէհրի մէգպուրտէ, էրմէնիճէ թէաթրօ օլունու քէգալիք իլք տէ ֆա օլարագ կէօրիւլմիւշ օլունտուղուն տան, ճիւմէ թարաֆընտան իլհալը մէմնունիլլէթ իլէ պէրապէր, կէլէճէք սէնէ շու խուսուսուն տէվալի սուրէթ տէ իճրասը գըմնընտա արգու վէ ղայրէթ տախի կէօթէրիլիլ տիր:

Իսթանպուլ հարիգիւտէկէանը իլին, օլ կիճէ խասսէթէն պիր թապագ վա գիլլէ իյանէ թօլլանտըղընտան, պիր մըգտար շէյ հասըլ օլմուշ, վէ պիր մըգ տար շէյ տախի օլունուն հասըլաթըն տան իլավէ իտիլլէրէք օն ատէտ ֆրան սըգ լիւրասընա իպլաղ գըլընմըշ, վէ Նիլէ թի խայրիլլէրինէ իհտա օլունմագ իւզ ըէ, մէպլաղը մէգպուր թարաֆըմըգա կէօնտէրիլմիշ օլունտուղունտան, մա թէ շէքքիւր պէյան իտէրիլ:

Մկրտիչ եպիսկոպոս, հէր նէ գատար պիր գաչ մահ իլին վէտալաշմըշ իտիլլէ տէ, սօնրատան, շիմտիքի միլլէթ հէյեթ թի թարաֆընտան, միւթէվէֆա վան լը կարսպետ աղանըն վասիլլէթի մատ տէսինին թէսվիլլէրէգիւր օլմասը էլլէմիլ եէթի սէպէպիլնէ մէպիլ պըրագըմամըշ, վէ մէրգուլմ եպիսկոպոսուն կիւզէրան իթմիշ օլան մաաշլարը եիկիլմիշէր ֆը ըանսըղ լիւրասընտան հիստապ օլունարագ թէտիլլէ օլունտուղուտան պաշգա, 30 լի լա տախի պուրատան օրայա կիթմէսի իլին եօլ մէսաթիֆաթը վէրիլլիշ տիր. ֆադաթ, շու հիսապտան, գուհուրա կէլմիշ օլան արտապա փարալարընա մահ սուպէն, 43 լիւրա աշաղը վարըմըշ տրը:

Մէգքիւր փարալար ֆայիլ իլէ ալը նարագ վէրիլտիկին տախի ունուլթմա յալըմ:

Ապրիլ ալը խարիճտէ գալտըղը հալ տէ, ֆուգարալարըն այլըղլարը տախի թէտիլլէ օլունմուշ տուր:

Իսկէնտէրիլլէտէրի արժ. Յակոբ Ծ. վարդապետին, Մկրտիչ եպիսկոպոսուն, եանի վէքիլն վէքիլն օլմագ իւզըն, Մը սըրա կիթտիկի տախի հավատիսաթտան տրը:

ՄԵՔԹԵՊ

Մանուկներ 30 թիվ հեռագրական պոչով

6. Շակիրտանըն սիննինէ վէ իսթիտատընա տիգգաթ օլունմագ տախի զայէթլէ էլզէմիյեթէն տիր. զիրա, պէնիի ատէմին էլ վէ ալագլարը գուվլէթի, հէր հաշընտա պիր տէրէնէտէ օլամայըպ, վէ հէր տէրաին կիւնլիլի տախի ալի տէրէնէտէ օլամայըպընտան, հէր չօնուգ, հէր սիննտէ, հէր տէրաի անլարըպ հրօղ իլլէյէմէզ. պինապէրին, հէր չօնուգուն թապէն իսթիտատը վէ գապիլլիյեթի ալի տէրէնէտէ օլամայըպընտան, հէր չօնուգա հէր իլլիմ էօյրէտիլէմէզ, վէ հախօտ ալի վագըթտա էօյրէնմէսի մաթլուպ օլունմագ. տիմէք տիր քի, հօնալար վէ տիրէթթօրլար, պու խուսուսա զիյատէնալլէ տիգգաթ իտիպ, չակիրտանա օնա կէօրէ տէրա թախսիս իթմէլի տիրլէր, եօխա, ալթմըզ օգգալըգ եիւք կէօթիւրէպիլիւր պիր աթա, եիւզ ալթմըզ օգգալըգ եիւք եիւքլէտէրէք, երգըրպ տիւշմէսինի մուծիպ օլունշ կիպի օլունլար:

7. Շակիրտանըն օլուն օյնամասը տախի, էն զիյատէ տիգգաթ իտէնէք պիր չէյ տիր. Չօնուգլար գաթէն օլունու սէվլէրլէր, վէ քէնտի քէնտիլէրինէ օլունլար տախի իճատ իտէրլէր. տիմէքտիր քի, օլունլարըն մէնն իլէ սըգըլտըրմագ, թապիլաթա գարշը իլլէմէքտէ տիր:

Վագաա, մէքթէպլէրիմիգտէ ալէսսէվիյէ թաթիլ վագթի պուլունմագտա տիր. հալ պու քի, հէր մէքթէպտէ, նէ լայըզը օլուն օյնամայըպ մանէլ կէօրիւմէքտէ, նէ օլունլարըն ճինսինէ տիգգաթ օլունմագտա, վէ նէտէ էլվիլէնէք գատար միւսաատէ իտիլմէքտէ տիր:

Օլունլարտան իքի տիւրլիւ, եանի մատտի վէ մանէլի գարար հաթը օլունուգու կիպի, քէղալիք մատտի վէ մանէլի ֆայիտէ հաթը օլունար տախի միւնէրէպ օլունուգունտան, էօյլէ վիճուտլարընա գարար վէրիճի, վէ ատապ ու թէրպիլէրինի պօղունու օլունլարա ռուսաթ վէրիլմէյիպ, իլլա, վիճուտլարընա ֆայիտէ վէրիճի, վէ տուլղուլարըն արթըրպ, վէ ֆիքըրլէրինի աշըն օլունլար օյնաթտըրըմալը տրք. վէ էօյլէ կիւզէ կիւզէ օլունլար իսէ պիլլէրէ մալիւմ օլունարընտան, էլրօպալըլարտան վէ Ալէրիգալըլարտան էօյրէնիլմէլի տիր:

Շունու տախի իլալէթէն սէօյլէրիք քի, էկէր հէր մէքթէպտէ, Ալէրիգա մէքթէպլէրինտէ պուլունուգու կիպի, եա պիր բիյանս, վէ հախօտ պիր արմօնիք պուլունուա, վէ թէֆէրիւմ վագըթլարընտա չալընա, վէ չօնուգլար հէմ չալմագ էօյրէնսէլէր, վէ հէմտէ րագս (ալագ օլունու) իտիպ էլլէնսէլէր, պիւլիւք վէ բէք պիւլիւք մուհասսէնաթ հաթը օլունարընտան պաշգա, պէնի առաքիլն էն զիյատէ տուլղուլարըն արթըրըն օլուն չու մուսիգի իլմիննէ տախի, ֆազլա օլունար, ալ չօղ քէսպի մալիւմաթ իտէնէքլէրի պի իշթիպա հտըր:

Էմմա, պու տրատա, չակիրտանտէն պագըր, պաշգա պաշգա չալըլար կէթիւրէք, օլուն վագթիլնտէ չալարար վէ էլլէնիլլէր իլիլ, օնա տախի միւսաատէ օլունալը տիր:

8. Պիր մէքթէպտէ, հէր պիր իսլահաթը մուծիպ օլունագ չէյ, գանունլարըն կիւզէլլիլի, վէ թապիլաթա մուսթըրըր տրք, վէ պուլունու իլին տախի, եալընըգ գանուն քիֆայէթ իթմէյիպ, պիրէրտէ սահիպ լիյագաթ տիրէթթօր պուլունմալը տրք:

9. Շիմալիյէ գատար մէքթէպլէրիմիգտէ, հօնալարա ալըգ վէրիլմէքտէ տիր, հալ պու քի, էն զիյատէ էհէմիլիէթտէն պուլունման չէյ տիրէթթօր ալըգը իքէն, հէման հիլ պիր մէքթէպ մէսարիֆաթը սէֆիթէրինտէ տիրէթթօր ալըգը կէօրիւմէյիպ, չու միւհիմմ վէ մուգատտէս խըտմէթ, խարիճտէն ատամլարա, մէսէլա իլլանլարա վէ հօգաբարձուլարա, վէ հախօտ հօնալարա, պատիհապ օլունագ իհալէ գըրընմագտա տրք:

Պու հիսապ էն եանլըզ պիր հիսապ տրք. զիրա, տիրէթթօրաուգ մէքթէպ գուլլանմագ, գարիտանսըզ կէմի իտարէ իթմէյէ պէնգէր. վէ գարիտանսըզ կէմիլնտէ նէ հալէ տիւշար օլունարը թադիֆէ հաճաթ տէլի տիր: Խուսուսիլլէ պիլիմ մէքթէպլէր հազգընտա, տիրէթթօր պուլունմալը պէլգայէթ տէրէնէտէ էլլէմ տիր. չիւնքի, էրքէն գալգան կիտիպ մէքթէպտէ հօնալարա, վէ չակիրտանա գարընագ, վէ իսթէտիլի կիպի գանուն տէյիլթիլմէք, վէ պաղըրսագտան տօղմա գանունլար իլալէ իթմէք տէթ հիւքմիւնէ կէնիլ տիր: Տիրէթթօր իսէ, հօնալարը վէ չակիրտանը իտարէ իթտիքտէն պաշգա, պիլգաթ թագիլտէն տիրէթթօրլար տախի իտարէ իլլէմէլի տիր:

Պիր իքի մէքթէպտէ տիրէթթօր գօնուլտուղունու վագաա կէօրտիւք. հալ պու քի, տիրէթթօրա հօնալարտան ալ ալըգ վէրիլալիլն տախի պէրապէր կէօրտիւք. պու իսէ ալլէ գարշըրը. չիւնքի, տիրէթթօր օլուն գաթ, հէմ հօնատան զիյատէ ալըգ ալմալը, վէ հէմտէ հօնատան զիյատէ հիւրմէթ ու ըրայէթ կէօրմէլի տիր:

10. Հագգանիլիլի սէօյլէմէք վագաա կիւն պիր չէյ տիր. լաքին, մատամ քի, միւրատըրըզ չու եա պու էֆքեարա վէ գըսմա խըտմէթ իթմէք օլունար, իլլա զայրէթի միլիլմիլտէն նաշի, էհալիլիլիլն թուլտուգու թարիլին պիւլիլն պիւլիլն եանլըզ օլունուգուն խալիսանէ խապէր վիրմէք տիր. իմտի, չօղլարըն, ալէհիլիլտէ ֆէնա սէօյլէյէնէքլէրինի էլվիլլնտէն կէօզէ ալարագ պէյան իտէրիլ քի, մէքթէպլէր քիլիսէլէրտէն, վէ վախօտ քիլիսէնէ թէնսսիր վէ իլունմէթլէրտէն ուգազ գըրընմալը տրք. մէսէլա, չօնուգլար ալէսսէվիլլէ տիրաղուլուգ էօյրէնէրէք, էօլիլլէ, տօղտուլա վէ տիւլիլնէ կիթմէմէլի տիր. վէ ախշամ սապահ հէր կիւն քիլիսէյէ կիթմէյէ մէճալը օլունալը տրք. զիրա, սապահալըն թաթլը ուլղուտան գալգար գալգազ քիլիսէյէ կիտիպ սաաթլարա տուրմագ վէ սէֆիլ օլունագ, վէ ախշամլար տախի տէրստէն գուրթուլուր գուրթուլմագ քիլիսէտէ մահպուս գըրընմագ, չօնուգլուր թապիլաթընա չօղ ճիհէթլէ մուգայիր տիր:

Պունու սէօյլէմէքտէն միւրատըրըզ, չօնուգլարըն մէզհէպէն պօրըլարըն էաալընա մանի օլունագ տէյիլ տիր. հաշա, գապուլ

իթմէյիլ, իլլա, թապիլաթա գարշը իլլէնիլմէյիլ իլիթար իթմէք տիր. էմմա, քիլիսէյէ կիթմէք վաճիպ իմիլ. էվլէթ պիլտէ իգրար իտէրիլ. լաքին, չու խուսուսանագ բազար կիւնլէրինէ թէրք օլունուպ, վէ ախշամ սապահ տուալըն տախի մէքթէպտէ օգուլմալը տըրլար:

Չաթէն, չօնուգլարըն հէր սապահ ալախշամ քիլիսէյէ կիթմէլէրի իտատալը վախի տիր. չիւնքի, նէ բէտէրլէրի վէ նէտէ վալիսէլէրի, օնլարտան զիյատէ սուա իթմէյէ պօրըն իքէն, ախշամ սապահ քիլիսէյէ կիթմէլիպ, պէլքի բազար կիւնլէրի կիթմէքտէ տիրլէր:

Մէքթէպ իւզլիլնտէ եաղընագ, տախա չօղ չէյլէր վար իսէտէ, չիմտիլի հալ պու գատարըն քեաֆի աուտ իտէրէք, տիգգաթլա օլունուպ վէ միւթալաա օլունմալըն թէքարէն տալլէթ իլէ պէրապէր, չունու տախի, գալիլն խապէր վէրիլիլ քի, պաղըլարըն իթիգաա եախօտ իտատա հիթիլի կիպի, միլլէթիլիլն էօրիւ եախօտ ճանը լաանաղըրլիլն, կաթուղիկոս ինթիլիսալընա, վէ եախօտ սալիլ խուսուս օլունար, իլլա, օնլարըն քեաֆիլիլ իքիլնտէ տէրէնէտէ չէյլէր օլունուգլարըն հալտէ, պիլիլն տէրէնէտէ էհէմիլիլիլտէն օլունու, վէ ֆիլվագըր ռուհու մագամընտա օլուն չէյ իլպու մէքթէպլէրին նիգալմա կիլիլն օլունուգունտան, ումուլէն էհալիլիլ, սալիլ խուսուսալարա իքի կէօզ իլէ պաղըրը իտագտիրտէ, մէքթէպլէր խուսուսա տօրթի վէ հաթթա օն տօրթի կէօզ իլէ պաղմալը, վէ Աղգալիլ վարշուլ իլունտան ալլիլիլ քի պիր մուսվէնէթ եախօտ զայրէթի պէլլէմէքլիլն, հէքքէն քէնտի սէմիլ եա մանէլլիլնտէ, մէքթէպ ուղըրուա, էլլիստէն վէ տիլիլնտէ կէլէն զայրէթ վէ ֆէտաքեարըրը իքրա իլլէմէլի տիր. զիրա, լաանաղըրլիլն իլուն իքրա իտէնէք ատամտա մէքթէպտէն չըգաճագ տրք, վէ արղու օլունուգու կիպի էլիլ լիյագաթ վէ սահիլ ֆալիլլէթ լաթուղիկոսա մէքթէպտէն չըգաճագ տրք, վէ զայրիհիւմ, վէ զայրիհիւմ:

Մէքթէպլէրիմիգտէ իլմէնիլնտէն պաշգա, լիսանը թիւրքի իլէ լիսանը Ֆրանսէվի վէ եախօտ սալիլ պիր էվրօպա լիսանըն հէր հալտէ էլլէմիլիլնտէն գաթէն զիլք իթմիլ օլունուգունուգտան, թաֆիլաթընտան սարթը նալար իտէրիլ:

Շունու տախի ունուլմայըզ սէօյլէմէյէքլի, չիմտիլի հալ իսթանպուլտա, մէքթէպլէրիմիլ էլվիլլէնէք գատար, միլլէթիլիլտէն էլիլ լիյագաթ հօնա վէ տիրէթթօր պուլունմալընտան, պուլունմանա գալգաթ իթմէք եանլըզ հիսապըն պէր թարաֆ իլէ, միլլէլի սալիլլէյէ միւրաճաաթ օլունալը, վէ եէնիտէն հօնալար վէ տիրէթթօրլար եէթիլտիրիլիլ տիր:

Տիւնքի Մէքթէպ պուհսընըն պաշընտա, 49 ունճու Մանղուլէտէն պագըրիլ տէնիլէնէք եէրտէ, սէհվէն 41 ինճիտէն տէնիլիլ տիր:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԵՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԵՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ
ԳԵՑ-ՕՂԱՆԻՍԱ ՏՈՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՏՕԹՕՐԱՅ ԱԳՏՈՒԼԱԷ
ԳԻՐԱՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԵՐՈՆԵՍԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 519.